

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.001.02.2022

Pan
Adam Okrucieński
Dyrektor Delegatury
Krajowe Biuro Wyborcze
Delegatura w Elblągu
ul. Wojska Polskiego 1
82-300 Elbląg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykonanie planu finansowego Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Elblągu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Elblągu, ul. Wojska Polskiego 1, 82-300 Elbląg ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Okrucieński, Dyrektor Delegatury od 1 września 2006 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Leszek Żywucki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/5/2022 z 11 stycznia 2022 r. (akta kontroli str.1-3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2021 r. przez Delegaturę KBW, w ramach części 11 – Krajowe Biuro Wyborcze, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa,– sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,– kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,– analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,– analiza stanu zobowiązań,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

¹ Dalej: Delegatura KBW.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2021 r. Delegatury KBW.

Uzasadnienie oceny ogólnej W wyniku kontroli 4,2% wydatków Delegatury KBW stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Objęte badaniem środki z rezerwy celowej, stanowiące 13,4% kwoty zwiększającej plan wydatków ww. środkami zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Kontrola 8,8% wydatków przeznaczonych na dotacje jednostkom samorządu terytorialnego⁵, wykazała, że zostały one przekazane w kwotach i terminach umożliwiających organizację i przeprowadzenie wyborów.

Dyrektor Delegatury sprawował rzetelny nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem przekazanych dotacji. Sprawozdania budżetowe Delegatury za 2021 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV 2021 r. były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, a przyjęte wewnętrzne uregulowania w zakresie ich sporządzania oraz kontroli zarządczej zapewniały właściwy nadzór nad ich prawidłowością.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego Delegatura KBW w 2021 r. nie planowała i nie realizowała dochodów budżetowych. Na koniec 2021 r., zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

(akta kontroli str.4-7)

Stwierdzone nieprawidłowości W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR 2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego W 2021 r. wydatki Delegatury KBW wyniosły 1 291,3 tys. zł, stanowiły 116,3% kwoty przyjętej w ustawie budżetowej i 96,7% planu po zmianach. Niezrealizowanie zaplanowanych wydatków w kwocie 43,9 tys. zł wynikało głównie z niższych kosztów poniesionych na organizację wyborów. Wydatki w 2021 r. były o 4 429,4 tys. zł (tj. o 343%) niższe od wykonanych w 2020 r., co wynikało z faktu przeprowadzenia w 2020 r. wyborów na Prezydenta RP.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

⁵ Dalej: j.s.t.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Według sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym Rb-BZ1, wydatki Delegatury KBW w 96,7% kwoty planowanej poniesione zostały na realizację zadania 1.5. Organizacja i przeprowadzanie wyborów, w ramach którego wykonano podzadania 1.5.4 Wybory do rad gmin, powiatów, sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz referenda (1 291,3 tys. zł).

(akta kontroli str.8-28)

2.1.1. Plan wydatków, ustalony w ustawie budżetowej w kwocie 1 110,4 tys. zł, w trakcie roku został zwiększony per saldo o kwotę 224,8 tys. zł, z tego 82 tys. zł pochodziło z rezerwy celowej budżetu państwa⁷ i przeznaczone było na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów uzupełniających i referendum (81,5 tys. zł) oraz archiwizację dokumentów z wyborów do Sejmu i Senatu RP przeprowadzonych w 2019 r. (0,5 tys. zł). Z przyznanych środków z rezerwy celowej wykorzystano 46,6 tys. zł (tj. 56,8%), z tego dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 39,6 tys. zł, a wydatki Delegatury KBW – 7 tys. zł.

Przyczyną niewykorzystania środków finansowych były głównie niższe niż szacowano koszty organizacji wyborów poniesione przez jednostki samorządu terytorialnego, m.in. w wyniku przeprowadzenia wyborów bez konieczności organizowania głosowania.

(akta kontroli str.8-11, 17-19, 21-26, 29-32)

Wydatki na dotacje celowe udzielane j.s.t. wyniosły 124,5 tys. zł, stanowiły 99,5% planowanych i były o 0,2 % większe od wykonanych w 2020 r. Przeznaczone zostały na prowadzenie rejestru wyborców przez gminy.

Nadzór i kontrolę nad wykorzystaniem środków pochodzących z rezerwy celowej oraz środków pochodzących z dotacji sprawowano zgodnie z obowiązującym w Delegaturze KBW Zarządzeniem Nr 1/2020 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie planowania i wykonywania budżetu części 11- Krajowe Biuro Wyborcze. W szczególności weryfikowano składane przez gminy dokumenty, w tym dokumentację księgową potwierdzającą poniesienie wydatków na przeprowadzenie wyborów, a także sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Oceny prawidłowości wykorzystania dotacji dokonywano w formie kwartalnych informacji z wykonania budżetu przez Delegaturę KBW, opracowywanych przez Dyrektora Delegatury⁸.

Do 31 stycznia 2022 r.⁹ przeprowadzono kontrole we wszystkich gminach, którym przekazano dotacje w 2021 r. na prowadzenie rejestru wyborców. Ponadto skontrolowano sześć (85,7%), spośród siedmiu gmin, którym przekazano środki z rezerwy celowej na przeprowadzenie uzupełniających wyborów.

(akta kontroli str.8-11, 17-19, 21-26, 30-31, 33)

⁷ Poz. 17 – środki na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum.

⁸ Wskazano w nich m.in. jakie zadania zostały zrealizowane ze środków pochodzących z dotacji, rodzaj i wysokość poniesionych wydatków oraz % realizacji planu. Ponadto odnotowywano przeprowadzenie kontroli w zakresie prawidłowości wydatkowania dotacji.

⁹ W tym: 55 w 2021 r. oraz 16 w 2022 r.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły w Delegaturze KBW 0,6 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. świadczenia te były niższe o 1,8 tys. zł, dotyczyły one zwrotu kosztów zakupu okularów korygujących używanych przy obsłudze monitorów ekranowych. Plan wydatków w tym zakresie w 2021 r. zrealizowano w 100%.

(akta kontroli str.8-11, 21-26, 34)

Wydatki bieżące Delegatury KBW w 2021 r. wyniosły 1 120,2 tys. zł, stanowiły 99,3% planowanych i były o 16,8% wyższe od wykonanych w 2020 r. Poniesione zostały głównie na wynagrodzenia pracowników i pochodne od wynagrodzeń (916,6 tys. zł, tj. 81,8% wydatków w tej grupie), wynagrodzenia komisarzy wyborczych (136,9 tys. zł, tj. 12,2%) oraz zakup towarów i usług związanych z funkcjonowaniem jednostki (46,9 tys. zł, tj. 4,2%).

(akta kontroli str.8-11, 21-26, 35)

Przeciętne zatrudnienie w Delegaturze KBW w 2021 r. wynosiło 8,5 osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych i w porównaniu do roku ubiegłego nie zmieniło się. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 771,2 tys. zł i były o 12,3% wyższe niż w roku ubiegłym. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2021 r. na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 7 560,9 zł i było o 829 zł (tj. o 12,3%) wyższe niż w roku 2020. Wyższe wynagrodzenie w 2021 r. było spowodowane, przebywaniem jednego z pracowników w 2020 r. na zwolnieniu lekarskim i zasiłku rehabilitacyjnym oraz wzrostem wynagrodzeń od III kwartału 2020 r. na skutek decyzji Szefa KBW.

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wyniosły 151,1 tys. zł, stanowiły 94,3% kwoty ujętej w planie po zmianach. Były one niższe o 70,9 % niż zrealizowane w 2020 r. Poniesione zostały głównie na wynagrodzenie komisarzy wyborczych. Wynagrodzenia dwóch komisarzy wyborczych zostały wypłacone w łącznej kwocie 136,9 tys. zł, wyliczonej zgodnie z art. 166 § 6 w zw. z art. 159 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks Wyborczy¹⁰ oraz art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw¹¹. W 2021 r. w Delegaturze KBW w oparciu o umowę zlecenia¹² jedna osoba zajmowała się sprzątaniami pomieszczeń biurowych¹³.

(akta kontroli str.36-66)

W 2021 r. Delegatura KBW nie planowała i nie realizowała wydatków majątkowych.

(akta kontroli str.67-70)

2.1.2. Zobowiązania Delegatury KBW na koniec 2021 r. wyniosły 60,2 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2020 r. były niższe o 0,5 tys. zł (tj. o 0,8 %). Wynikały z naliczenia dodatkowego wynagrodzenia za 2021 r. wraz z pochodnymi (58,5 tys. zł). Na koniec 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. W trakcie roku nie ponoszono wydatków z tytułu kar i odsetek wynikających z nieterminowego regulowania zobowiązań.

(akta kontroli str.23-26, 71-73)

2.1.3. Badanie wydatkowania środków z rezerwy celowej poz. 17 w kwocie 11 tys. zł (13,5% kwot zwiększających plan środkami z rezerw – 82 tys. zł), przeznaczonych na przygotowanie, obsługę i przeprowadzenie wyborów uzupełniających w Gminie Miejskiej Górowo Iławeckie, nie wykazało nieprawidłowości. Wnioskowanie

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1319, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1834.

¹² Trwającą dłużej niż 6 miesięcy.

¹³ Została ona wybrana do wykonywania tych czynności w oparciu o tzw. zamówienie podprogowe.

o środki finansowe było zasadne i celowe. Przyznane środki wykorzystano w 66,6% (7,4 tys. zł). Niewykorzystanie kwoty 3,6 tys. zł wynikało głównie z niższych kosztów wynagrodzenia urzędnika wyborczego Delegatury KBW zaangażowanego w organizację wyborów. Ponadto w trakcie przeprowadzonej przez Delegaturę KBW kontroli wykorzystania środków z rezerwy zakwestionowany został wydatek w kwocie 0,1 tys. zł¹⁴.

(akta kontroli str.74-141)

2.1.4. Badaniem szczegółowym objęto wydatki na dotacje w kwocie 11 tys. zł, stanowiącej 8,8% zrealizowanych w 2021 r. wydatków na dotacje (124,5 tys. zł). Dotacje zostały udzielone trzem Gminom¹⁵ z przeznaczeniem na prowadzenie rejestru wyborców. Naliczono je w sposób prawidłowy i przekazano w terminach umożliwiających realizację zadań. Dotacje zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, w tym w dwóch przypadkach w pełnej wysokości¹⁶, w jednym niewykorzystana kwota dotacji¹⁷ została terminowo zwrócona na konto Delegatury KBW¹⁸. Złożone przez gminy sprawozdania z wykorzystania dotacji i sprawozdania budżetowe Rb-50 były sporządzone prawidłowo i zostały rzetelnie zweryfikowane przez pracowników Delegatury KBW.

(akta kontroli str.142-292)

2.1.5. Szczegółowym badaniem objęto realizację 17 wydatków bieżących w kwocie 54 tys. zł, tj. 4,2% wydatków ogółem Delegatury KBW. Wydatki wybrane zostały z zastosowaniem doboru celowego na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów odpowiadających pozapłacowym wydatkom o wartości powyżej 1 tys. zł. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami, w granicach kwot określonych w planie finansowym w prawidłowej wysokości, w sposób celowy i oszczędny, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki.

(akta kontroli str.293-321, 346-409, 464-506)

2.1.6. W 2021 r. Delegatura KBW nie udzielała zamówień publicznych o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty 30 tys. euro, do których miałyby zastosowanie przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁹. Udzielono 34 zamówień w łącznej kwocie 35,9 tys. zł netto (40,5 tys. zł brutto). Były to zamówienia nieprzekraczające kwoty 130 tys. zł netto (tzw. podprogowe).

Szczegółową analizą objęto sześć zamówień. Na ich realizację wydatkowano łączną kwotę 15,8 tys. zł netto (18,7 tys. zł brutto). Dotyczyły one zakupu: aktualizacji oprogramowania finansowo-kadrowo-płacowego, mebli biurowych, UPS do serwera, usługi szkoleniowej – kurs kancelaryjno-archiwalny I stopnia, usługi dostarczenia prasy codziennej oraz zakupu oprogramowania. W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej ww. zamówień stwierdzono, że przeprowadzono je zgodnie z procedurami określonymi w zarządzeniu nr 24/2020 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania przez Krajowe Biuro Wyborcze zamówień publicznych, których wartość nie przekracza kwoty 130 tys. złotych, rzetelnie prowadząc dokumentację postępowań. Wydatki związane z tymi zamówieniami były celowe i zostały zaplanowane oraz zrealizowane z zachowaniem zasady

¹⁴ Wydatek ten został zwrócony przez Gminę na konto Delegatury KBW.

¹⁵ Gminie Lidzbark 2,9 tys. zł, Gminie Rybno 1,5 tys. zł i Gminie Miejskiej Ilawa 6,6 tys. zł.

¹⁶ Gmina Lidzbark i Gmina Rybno.

¹⁷ W kwocie 30 gr.

¹⁸ Przez Gminę Miejską Ilawa.

¹⁹ Dz. U. z 2021 r. poz.1129, ze zm.

gospodarności, ponieważ m.in: przeprowadzono rozeznanie rynku i w każdym przypadku wybrano dostawcę oferującego najniższą cenę.

(akta kontroli str.309-409)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego wydatków w 2021 r. przez kontrolowaną jednostkę. Objęte badaniem wydatki zostały poniesione w sposób zgodny z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych. Sprawowano rzetelny nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem przekazanych dotacji.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2021 r. przez Delegaturę KBW:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁰, rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²¹, rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²². Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli str.5-6, 8-16, 410-463, 454)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe za 2021 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV 2021 r. Zostały one sporządzone terminowo, a dane w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej.

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.

²¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

²² Dz. U. z 2021 r. poz. 1731.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, 10 marca 2022 r.

Kontroler
Leszek Żywucki

Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Dyrektor
Najwyższej Izby Kontroli
Delegatury w Olsztynie
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis